

36 799 Wijziging van de Wet structuur uitvoeringsorganisatie werk en inkomen in verband met het bevorderen van proactieve dienstverlening door het UWV, de SVB en gemeenten (Wet proactieve dienstverlening SZW)

Nr. 8 Brief van de minister van Werk en Participatie

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 2 april 2026

Voorafgaand aan de plenaire behandeling van het wetsvoorstel proactieve dienstverlening SZW (Kamerstukken II 36 799, nrs. 2 en 3) wil ik u mede namens de minister van SZW informeren over een wijziging in de financiële dekking van proactieve dienstverlening. Verder wil ik voldoen aan mijn toezegging tijdens het commissiedebat over de Participatiewet op 24 maart jl. om vragen van het lid Ceder (CU) schriftelijk te beantwoorden over het gebruik van gegevens van de Belastingdienst voor proactieve dienstverlening door gemeenten.

Wijziging financiële dekking

In de Nota naar aanleiding van het verslag (Kamerstukken II 36 799, nr. 6) is de Kamer naar aanleiding van vragen van de fracties GroenLinks-PvdA, D66 en BBB geïnformeerd over de geraamde kosten en dekking. Op dat moment is gemeld dat de gehele dekking van het wetsvoorstel is gereserveerd en dat de dekking voor het conceptbesluit ontbrak voor het gebruik van bijzondere bijstand.

Vanwege een verwachte toename van het aantal WIA-instroomgevallen ten tijde van de voorjaarsbesluitvorming is er minder financiële ruimte voor proactieve dienstverlening. Conform de begrotingsregels moeten tegenvallers binnen het eigen departement worden opgevangen. Het kabinet heeft ervoor gekozen om dekking te vinden in middelen die nog niet zijn uitgegeven, zoals de gereserveerde middelen voor proactieve dienstverlening. Hierdoor zijn op dit moment geen financiële middelen beschikbaar voor gegevensuitwisseling ten behoeve van het extra gebruik van de algemene bijstand. Dit heeft geen gevolgen voor de toekenning van de Participatiewet. Wel betekent het dat gemeenten dit onderdeel van proactieve dienstverlening voorlopig niet kunnen inzetten om mensen actief te benaderen die mogelijk recht hebben op ondersteuning.

Het kabinet gaat gewoon door met proactieve dienstverlening. Echter betekenen de financiële tegenvallers dat het kabinet genoodzaakt is onderdelen meer gefaseerd in te voeren dan gepland. Graag wijs ik uw Kamer erop dat het wetstraject zodanig wordt ingericht dat de grondslag voor gegevensdeling voor de algemene bijstand in zowel het wetsvoorstel als de conceptbesluit proactieve dienstverlening SZW wordt opgenomen. Aan het wetsvoorstel verandert niets. Op het moment dat er weer financiële middelen beschikbaar zijn, is het mogelijk om het onderdeel in het conceptbesluit over de Participatiewet via koninklijk besluit alsnog in werking te laten treden.

In bijlage 1 is een geactualiseerd overzicht gevoegd van de geraamde en beschikbare middelen voor proactieve dienstverlening en ook van de geraamde en ontbrekende middelen. Deze informatie actualiseert de antwoorden op de vragen 48 tot en met 53 in het eerder verstuurde Nota naar aanleiding van het verslag.

Vervolg

- Het wetsvoorstel blijft onveranderd.
- Afhankelijk van de parlementaire behandeling is de gewenste inwerkingtreding van het wetsvoorstel 1 juli 2026.
- Daarna volgt het Besluit proactieve dienstverlening SZW waarin de samenwerking tussen de dienstverleners en de gegevensuitwisseling wordt uitgewerkt. Het conceptbesluit is al in internetconsultatie geweest en moet naar de Raad van State voor advies na aanneming van het wetsvoorstel door de Tweede Kamer.

Welke dienstverlening doen we proactief

Ondanks de financiële beperkingen van dit moment blijft het kabinet inzetten op proactieve dienstverlening en richten we ons in eerste instantie op mensen buiten de Participatiewet. We kunnen het volgende wel doen met de inwerkingtreding van de wet:

- Gecombineerde aanvraag bij UWV van WW en Toeslagenwet, zodat zoeken naar werk niet belemmerd wordt door een grote inkomensterugval.
- UWV kan mensen, die bijvoorbeeld niet aanmerking komen voor Wajong of WIA, actief wijzen op de mogelijkheid om ondersteuning te krijgen van de gemeente.
- Gemeenten mogen straks eigen gegevens gebruiken om inwoners te bereiken en ondersteunen bij werk en inkomen. Ook mogen zij voor een aantal uitkeringen en voorzieningen gegevens van UWV en de SVB ontvangen over inwoners die mogelijk recht hebben op hulp, bijvoorbeeld voor schuldhulpverlening en kwijtschelding van lokale belastingen.

- Met de dienstverleners en cliënten doen we komende tijd ervaringen op voor een volgende stap, zoals het beter bereiken van mensen met recht op bijstand, zodra hiervoor ook middelen beschikbaar zijn.

Gegevens Belastingdienst voor proactieve dienstverlening

Tijdens het commissiedebat over de Participatiewet op 24 maart 2026 heeft het lid Ceder (CU) gevraagd waarom het wetsvoorstel niet mogelijk maakt dat gegevens van de Belastingdienst voor proactieve dienstverlening worden gebruikt en of te grote financiële consequenties een reden zijn. In het wetsvoorstel wordt onder andere door gebruik te maken van gegevens van de Belastingdienst voorgesteld relatief eenvoudig en op een snelle manier invulling te geven aan proactieve dienstverlening. Zo stelt het wetsvoorstel voor de polisadministratie te gebruiken voor proactieve dienstverlening. Het UWV beheert de polisadministratie en die bevat ook inkomensgegevens van de Belastingdienst. Daarmee is de belangrijkste stap gezet, namelijk het kunnen delen van inkomensgegevens voor proactieve dienstverlening.

In een volgende fase kunnen uitbreidingen worden overwogen. Een voorbeeld betreft gegevens van de Belastingdienst over vermogen die bij de aangifte inkomstenbelasting worden verzameld en inkomensgegevens van mensen die niet in loondienst zijn en die onder meer in de basisregistratie inkomen (BRI) zijn opgenomen. Met deze gegevens kan nauwkeuriger worden ingeschat of iemand voldoet aan de inkomens- en vermogensgrenzen voor een uitkering of voorziening. De Wet SUWI moet worden aangepast om de ontvangst door gemeenten van deze gegevens mogelijk te maken. Voor de SVB en UWV bestaat deze mogelijkheid al, na uitwerking in het conceptbesluit proactieve dienstverlening SZW. Om zeker te zijn dat deze uitbreiding van de gegevensuitwisseling uitvoerbaar is, is het raadzaam eerst een pilot uit te voeren. Dit zou juridisch geregeld kunnen worden met een ministeriële regeling. In paragraaf 3.3.2 van de memorie van toelichting wordt dit verder toegelicht (Kamerstukken II 36 799, nr. 3).

De verwachting is niet dat door extra gegevens van de Belastingdienst meer uitkeringen verstrekt zouden worden. Wel kan gedeeltelijk worden voorkomen dat mensen ten onrechte worden benaderd in het kader van proactieve dienstverlening, omdat zij een te hoog inkomen of te veel vermogen blijken te hebben om in aanmerking te komen voor ondersteuning. Financiële consequenties zijn daarom vooralsnog geen overweging.

De minister van Werk en Participatie,
A.A. Aartsen

Bijlage 1: Middelen wetsvoorstel en conceptbesluit proactieve dienstverlening SZW

Tabel 1: Geraamde en beschikbare middelen proactieve dienstverlening SZW

Financiële middelen (x mln.)	2026	2027	2028	2029	2030	2031	Struc.
Uitkeringslasten							
TW	2,4	7,3	12,1	17,0	19,4	19,4	19,4
AIO	0,2	0,6	0,9	1,3	1,5	1,5	1,5
Uitvoeringskosten							
TW	0,0	1,5	2,5	3,5	4,0	4,0	5,0
AIO	3,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
Studietoeslag	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Ondersteuning BIDN/BKWI	1,3	2,9	2,1	2,1	2,1	2,1	2,1
Schuldhelpverlening	2,6	5,2	5,2	5,2	5,2	5,2	5,2
Monitoring & evaluatie	0,0	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
Totaal	9,5	18,9	24,4	30,7	33,9	33,9	34,9
<i>w.v. wetsvoorstel</i>	<i>2,4</i>	<i>8,8</i>	<i>14,6</i>	<i>20,5</i>	<i>23,4</i>	<i>23,4</i>	<i>24,4</i>
<i>w.v. besluit</i>	<i>7,1</i>	<i>10,2</i>	<i>9,8</i>	<i>10,2</i>	<i>10,4</i>	<i>10,4</i>	<i>10,4</i>

Tabel 2: Geraamde en ontbrekende middelen proactieve dienstverlening SZW

Financiële middelen (x mln.)	2026	2027	2028	2029	2030	2031	Struc.
Uitkeringslasten							
Algemene bijstand	3,3	10,1	17,2	54,5	28,4	28,4	28,4
Bijzondere bijstand	0,8	4,8	8,1	11,3	12,9	12,9	12,9
Studietoeslag	0,2	0,5	0,9	1,2	1,4	1,4	1,4
Uitvoeringskosten							
Algemene bijstand	1,6	1,6	1,7	1,7	1,7	1,7	1,7
Bijzondere bijstand	0,2	1,0	1,6	2,3	2,6	2,6	2,6
Studietoeslag (aanvullend door bijstellen raming)	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1
Ondersteuning VNG	2,0	2,1	2,0				
Totaal voor besluit	8,0	20,1	31,5	71,1	47,1	47,1	47,1